

TVK:n oikeustapauskommenttaari 26.5.2023

Vakuutusosoikeus

Diaarinumero 21070:2021(L)

Antopäivä 21.12.2022

Postilaatikolla käynti rinnastettiin vähäiseen poikkeamaan työmatkareitiltä

Tiivistelmä

A liukastui, kun hän työpaikan ja asunnon välisellä tavanomaisella työmatkareitillä oli noussut autosta hakeakseen postin postilaatikolta.

Vakuutusosoikeus ei muuttanut tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ratkaisua, jossa muutoksenhakulautakunta katsoi, että postin hakeminen postilaatikolta rinnastui työtapaturma- ja ammattitautilain 23 §:n 1 kohdassa mainittuihin vähäisiin poikkeamiin. Lisäksi vakuutusosoikeus katsoi, että kävelymatkassa autolta postilaatikolle oli vielä kyse kulkemisesta poikkeavaa matkareittiä pitkin, eikä korvaussuojan ulkopuolelle jäävä toiminta ollut vielä alkanut ennen postilaatikolle saapumista. Kyse oli korvaukseen oikeuttavasta työmatkatapaturmasta.

Taustatiedot

A oli työpaikan ja asunnon välisellä tavanomaisella työmatkareitillä. Hän nousi autosta hakeakseen postin postilaatikolta, jolloin hän liukastui.

Vakuutuslaitoksen päätös

Vakuutuslaitos epäsi korvauksen katsoen, että kyse ei ollut työmatkatapaturmasta.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ratkaisu

A vaati muutosta vakuutuslaitoksen päätökseen. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta hyväksyi valituksen ja kumosi vakuutuslaitoksen päätöksen katsoen, että tapaturma oli sattunut työpaikan ja asunnon välisellä tavanomaisella matkareitillä.

Vakuutusoikeuden ratkaisu

Vakuutuslaitos haki muutosta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan antamaan ratkaisuun. Vakuutusoikeus hylkäsi vakuutuslaitoksen valituksen ja pysytti tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ratkaisun ja kannan asiassa. Vakuutusoikeus katsoi, että postin hakemisessa postilaatikolta on ollut kyse vähäisestä poikkeamisesta tavanomaiselta työmatkareitiltä ja tapaturma on näin ollen sattunut työtapaturma- ja ammattitautilain korvaussuojan piirissä. Vakuutusoikeuden perustelujen mukaan postin hakeminen postilaatikolta on sellaista säännöllistä, lähes päivittäin toistuvaa ja työmatkaan usein ajallisesti liittyvää eli tavanomaista toimintaa, joka on rinnastettavissa työtapaturma- ja ammattitautilain 23 §:n 1 kohdassa mainittuihin lasten päivähoitoon viemiseen tai ruokakaupassa käyntiin. Lisäksi vakuutusoikeus katsoi, että kävelymatkassa autolta postilaatikolle on ollut vielä kyse kulkemisesta poikkeavaa matkareittiä pitkin, eikä korvaussuojan ulkopuolelle jäävää toimintaa ole vielä tapahtunut ennen postilaatikolle saapumista.

Lainkohdat

Työtapaturma- ja ammattitautilaki 20 § ja 23 § 1 kohta

TVK:n kommentaari

Ratkaisussa oli kyse kahdesta asiasta. Yhtäältä siitä, rinnastetaanko postilaatikolla käynti laissa todettuihin sallittuihin vähäisiin poikkeamiin työmatkareitiltä. Ja toisaalta siitä, mihin päättyy korvaussuojaan kuuluva kulkeminen poikkeavaa matkareittiä pitkin ja mistä alkaa korvaussuojan ulkopuolelle jäävä toiminta.

Vakuutusosoikeus on aiemmin antamassaan ratkaisussa (antopäivä 6.5.2020; diaarinumero 2306:2019) omaksunut laissa todettuihin sallittuihin vähäisiin poikkeamiin rinnastettavan muun syyn arviointiperusteeksi sen, onko tapaturman sattuessa tehdyssä toiminnassa ollut kyse a) sellaisesta säännöllisesti, lähes päivittäin toistuvasta toiminnasta kuten lasten päivähoitoon viemisestä tai b) työmatkaan ajallisesti sidoksissa olevasta toiminnasta kuten lapsen viemisestä ja noutamisesta koulusta tai c) työmatkan tekemisen jonkin asteisena edellytyksenä olevasta toiminnasta kuten auton tankkaaminen tai auton korjaamoon vieminen ja onko tällainen muu syy siten rinnastettavissa työtapaturma- ja ammattitautilain 23 §:n 1 kohdassa mainittuihin poikkeaman syihin.

Aiemmassa ratkaisussaan vakuutusosoikeus katsoi, että postissa asiointia ei voi rinnastaa laissa todettuihin vähäisiin poikkeamiin. Vakuutusosoikeus perusteli kantaansa mm. sillä, että postissa asioinnissa ei ole kyse sellaisesta säännöllisesti toistuvasta toiminnasta, jollaisia ovat esimerkiksi laissa mainitut lasten päivähoitoon vieminen tai ruokakaupassa käyminen. Postissa asioimisen osalta ei ollut myöskään kyse työmatkaan ajallisesti sidoksissa olevasta toiminnasta tai työmatkan tekemisen jonkin asteisena edellytyksenä olevasta toiminnasta, kuten lain esitöissä mainittu auton tankkaaminen.

Nyt annetussa ratkaisussa vakuutusosoikeus katsoi, että toisin kuin postissa asiointia kirjeen viemiseksi niin omalla postilaatikolla asiointia postin hakemiseksi voidaan pitää tyypillisesti säännöllisesti, lähes päivittäin toistuvana ja työmatkaan usein ajallisesti liittyvänä tavanomaisena toimintana. Siten se rinnastuu laissa mainittuihin vähäisiin poikkeamiin. Kun toiminta oli lähes päivittäin toistuvaa ja työmatkaan usein ajallisesti liittyvää, ei sallituksi poikkeamaksi katsominen edellyttänyt lisäksi sitä, että toiminta olisi ollut työmatkan tekemisen edellytyksenä.

Olennaista vakuutusosoikeuden ratkaisussa ja jo omaksumassa tulkinnassa on se, onko vähäisiin poikkeamiin rinnastettava toiminta a) toistuvaa, säännöllisesti tapahtuvaa toimintaa; b) toimintaa, joka olisi työmatkaan ajallisesti sidoksissa olevaa taikka c) jonkinlainen edellytys työmatkan tekemiselle. Laissa mainittu lasten päivähoitoon vienti on selvästi säännöllisesti toistuvaa ja työmatkaan ajallisesti sidoksissa olevaa. Hallituksen esityksessä esimerkkinä

mainittu poikkeaminen tavanomaisen työmatkareitin varrella olevalle huoltoasemalle auton tankkaamiseksi on selvästi edellytys työmatkan tekemiselle.

On kuitenkin hyvä huomata, että vakuutusosoikeuden omaksumia arviointiperusteita ei ole nimenomaisesti todettu lain säännöksessä ja että ne on johdettu laissa ja lain esitöissä käytetyistä esimerkeistä. Säännöksen sanamuodon perusteella näitä arviointiperusteita ei voi katsoa yksinomaisiksi ja viime kädessä muun rinnastettavan syyn tulkinnassa on kyse kokonaisarvioinnista.

Vakuutusosoikeus tuntuu tulkitsevan sallittuja poikkeamia suppeasti rajaten ulkopuolelle esimerkiksi juuri postissa asiointin kirjeen postittamiseksi. Ottaen huomioon, että postia jaetaan nykyisin entistä harvemmin, voi myös pohtia, miltä osin omalla postilaatikolla asiointia voi pitää tyypillisesti säännöllisesti, lähes päivittäin toistuvana toimintana. Rinnastuuko postin noutaminen postilaatikolta itse asiassa postin viemiseen postitoimistoon sen yleisyyden ja säännöllisyyden suhteen. Ainakaan kumpikaan toiminta ei ole suoraan työmatkaan ajallisesti sidoksissa olevaa toimintaa. Ottaen huomioon työaikaan liittyvät joustot ja erilaisten palveluiden laajat aukioloajat voi myös pohtia, mitä muita syitä kuin lasten päivähoitoon/kouluun vienti tai auton tankkaaminen on perusteltavissa työmatkaan ajallisesti sidoksissa olevana toimintana tai työmatkan tekemisen jonkin asteisena edellytyksenä.

TVK:n oikeustapauskommentaarin vakuutusosoikeuden aiemmasta ratkaisusta voi lukea [täältä](#).

Ratkaisussa oli kysymys myös siitä, mihin päättyy korvaussuojaan kuuluva kulkeminen poikkeavaa työmatkareittiä pitkin ja mistä alkaa korvaussuojan ulkopuolelle jäävä toiminta. Vakuutusosoikeuden aiemmissa ratkaisuissa (1301:2018; 4027:2018; 3828:2018) omaksuman tulkintaperiaatteen mukaan kävely matka autolta toiminnan kohteeseen kuten postilaatikolle tai huoltoaseman myymälään ennen toiminnan alkamista on vielä kulkemista poikkeavaa matkareittiä pitkin. Korvaussuojan ulkopuolelle jäävä toiminta alkaa vasta toiminnan kohteeseen kuten postilaatikolle, päiväkodin tai huoltoaseman sisälle saapumisesta. Poikkeaman aikaisen toiminnan alkamisen osalta vakuutusosoikeus on noudattanut ns. kynnysteoriaa eli kulkeminen jatkuu ovelle asti. Kynnysteoria on riippumaton käytetystä

kulkumuodosta (auto, polkupyörä, jalan). Postilaatikon osalta ”kynnystä” ei ole todettavissa, joten ratkaisu jättää vielä avoimia kysymyksiä. Toistaiseksi ainakin kävely ennen toiminnan aloittamista on korvaussuojan piirissä. Vastaavalla tavalla korvaussuoja myös jatkuu, kun toiminta päättyy ja kulkeminen taas alkaa, ellei toiminta sitten jatku uudella toiminnalla kuten postilaatikosta otettujen postien viemisellä roskalaatikkoon.

Asiasanat

Työmatka; vähäinen poikkeama; poikkeaman aikainen toiminta